

Djurhållare som har kor, får och getter och/eller har besöksverksamhet:

Undvik smittor med hjälp av kunskap

Det är positivt för barn och andra att besöka landsbygden med lantbrukets djur och se hur de lever och hur produktion av livsmedel går till. Samtidigt är det viktigt att undvika ehec och andra smittor som eventuellt kan finnas utan symptom hos djuren. I besättningar med kor, får och getter bör man undvika att ta emot barngrupper upp till förskoleåldern, eftersom yngre barn är känsligare för ehec än vuxna och kan löpa större risk att bli allvarligt sjuka om de smittas.

De allmänna hygienregler som gäller för alla djurhållare syftar till att motverka smittspridning mellan människor och djur. Det finns också särskilda hygienregler för dig som har djurhållning med besöksverksamhet (se nedan).

Alla djurhållare måste

- följa allmänna hygienregler så att de som har kontakt med djuren och dess närmiljö har möjlighet att tvätta händerna med flytande tvål och varmt vatten. Informera om vikten av handtvätt och erbjud gärna pappershanddukar att torka sig på. Handsprit ska finnas tillgängligt men räcker inte för att döda vissa smittämnen.
- se till att besökare använder skyddskläder och skoskydd, alternativt rena kläder och skor, när de går in i stall med livsmedelsproducerande djur.
- följa särskilda regler för försäljning av opastöriserad mjölk direkt till konsument. Det är bland annat krav på skriftlig information om hantering av mjölken.

Du hittar de allmänna hygienreglerna på jordbruksverket.se

Myndigheternas övriga råd

- informera gärna besökare att vara extra noga med handtvätt före och efter besöket och innan eventuell måltid, och anvisa gärna besökarna till särskild plats om de har med sig fika/mat som de vill äta under besöket.
- undvik att bjuda på mjölk och färskost som inte är pastöriserad, kokt eller värmebehandlad på annat sätt.
- förvara arbetskläder och skor/stövlar så att barn inte kommer åt dem.
- informera om hur man undviker smitta i verksamheter där djur ingår i utbildningssyfte, till exempel vid naturbruksskolor, vid dagverksamhet enligt socialtjänstlagen, daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (så kallad grön omsorg eller grön rehabilitering).

Särskilda hygienregler för besöksverksamhet

Om allmänheten får ha direkt kontakt med djur räknas det som en besöksverksamhet. Det gäller även om djuren tas till annan plats än stallet där människor kan ha direkt kontakt med dem. För besöksverksamheter finns speciella regler utöver de allmänna hygienreglerna.

- Besöksverksamheten behöver ta fram hygienregler, som bör tas fram i samråd med anläggningens veterinär, för att minska smittrisen från djur.
- Besöksreglerna ska vara anpassade till verksamheten och till besökarna, exempelvis barn.
- All personal ska få information om hygienreglerna.
- Alla besökare ska muntligen eller skriftligen få information om hygienreglerna.

Du hittar reglerna för djurhållare med besöksverksamhet på jordbruksverket.se

Fakta

Vissa smittämnen kan spridas mellan människa och djur, så kallade zoonoser, och kan ibland finnas hos lantbrukets djur. En sådan smitta är exempelvis ehec som kan orsaka allvarliga symptom hos människor.

Ehec-bakterien är vanligast bland idisslare som kor, får och getter. Den förekommer naturligt hos djuren, som inte visar några symptom på sjukdom, och är vanligast i södra Sverige där det finns många djur och gårdarna ligger tätt.

Barn, äldre samt personer med sänkt immunförsvar löper större risk att insjukna exempelvis i ehec, om de smittas. Det behövs mycket få bakterier för att en människa ska bli sjuk och man kan smittas genom att få in bakterien i munnen. Barn, och framför allt yngre barn, är känsligare för ehec än vuxna och löper större risk att bli allvarligt sjuka om de smittas.

Människor smittas vanligen via förorenade livsmedel, exempelvis via opastöriserad mjölk, köttfärs som inte är genomstekt och sallad som förorenats via vatten, men även vid direkt kontakt med djur och deras närmiljö (gödsel och stallinredning). Bakterien dör vid upphettning, som stekning och kokning.

Campylobacter och Crytosporidier är andra smittor som kan överföras mellan djur och människor, och som kan finnas hos lantbrukets djur.

Mer information

Läs mer på Jordbruksverkets webbplats: www.jordbruksverket.se/ehec

Läs mer om besök på gård hos LRF: <https://www.lrf.se/foretagande/verktyg/studiebesok-pa-garden/>